

Wędrowka przez Biblię

Broszura wydawana przez
„Impuls” TWR Polska

nr **61**

od 28.10.2025
do 27.03.2026

Zapowiedzi Pana Boga

Bóg kieruje historią, decyduje o dziejach narodów. Tak było w czasach biblijnych, tak jest i dzisiaj. Przekonamy się o tym, wsłuchując się w poselstwo trzech wielkich proroków Starego Testamentu: Jeremiasza, Ezechiela i Daniela.

W ciągu kilku najbliższych miesięcy poznamy przejmujące proroctwa tych wybitnych mężów Bożych. Wiele z nich już się wypełniło, niektóre wypełniają się na naszych oczach, a część czeka na wypełnienie się w czasach ostatecznych.

To ważne, by poznać treść tych proroctw, bo zostały wypowiedziane z Bożej inspiracji. Zawierają więc prawdę! Prawdę o przyczynach upadku dawnych mocarstw i o losie państw i narodów współczesnych. Objawiają Boże myśli, Boże plany, ostrzegają, wskazują właściwą drogę. Mówią też o naszej przyszłości, tej bliższej i tej dalszej.

We współczesnym, chwiejącym się świecie, nie ma chyba nic ważniejszego, niż poznanie Bożej diagnozy stanu, w jakim znajdujemy się dzisiaj i Jego zapowiedzi o przyszłości, sięgającej końca historii i Królestwa Wieczności.

Księga Jeremiasza

Autor:

Jeremiasz, prorok o złamanym sercu jest jedną z najbardziej niezwykłych postaci biblijnych. Dowiadujemy się o nim z Pisma Świętego stosunkowo dużo, bo jego proroctwa powiązane były ściśle z jego życiem. Księga Jeremiasza zawiera wiele fragmentów o charakterze autobiograficznym. Oto jakie fakty odnośnie życia proroka poznajemy, studiując Księgę Jeremiasza oraz księgi historyczne Starego Testamentu:

1.

Pochodził z kapłańskiej rodziny z Anatot, leżącego w ziemi Beniamina, około 9 km od Jerozolimy; (1, 1)

2.

Został przez Pana wybrany na proroka zanim się urodził; (1, 5)

3.

Bóg polecił mu rozpocząć służbę prorocką, gdy był jeszcze młodzieńcem; (1, 6)

4.

Otrzymał, poselstwo od samego Pana; (1, 9–10)

5.

Jego działalność rozpoczęła się za panowania króla Jozjasza (1, 2), potem był jednym z uczestników jego pogrzebu, ułożył tren żałobny; (II Księga Kronik 35, 25).

6.

Nie założył rodziny ze względu na ciężkie czasy, w jakich żył. Pan polecił mu: „*Nie weźmiesz sobie żony i nie będziesz miał na tym miejscu ani synów, ani córek...*”; (16, 2).

7.

Nie przyjęto jego przesłania. Odrzucony przez swoich rodaków, znienawidzony, był prześladowany, oczerniany, oskarżany o zdradę, chłostany, bity, więziony;

(11, 18–21; 12, 6; 18, 18; 20, 1–3; 37,1–16);

8.

Poselstwo, które przekazywał swemu narodowi w imieniu Pana, złamało jego własne serce;

(8, 18–21).

9.

Chciał zrezygnować, był gotów zakończyć działalność prorocką, ale Bóg mu na to nie pozwolił;

(20, 7–9).

10.

Był świadkiem upadku Jerozolimy i uprowadzenia ludu judzkiego do niewoli babilońskiej. Dowódca wojsk babilońskich pozwolił mu pozostać z resztą ubogich rodaków w ziemi judzkiej (39, 10–14), a gdy ci postanowili pójść do Egiptu, Jeremiasz w imieniu Pana ostrzegał ich i próbował odwieść od tego zamiaru (42, 15–22). Nie usłuchano go jednak i zmuszono do emigracji, razem z nimi, do Egiptu (43, 1–7). Sam prorok działał jeszcze przez jakiś czas, nadal odtrącany i poniżany. Zgodnie z tradycyjnym przekazem zginął tragicznie, uśmiercony przez swoich rodaków.

Prorok

Urodził się w małej wiosce Anatot, 9 km na północ od Jerozolimy. Natomiast zmarł w Egipcie, prawdopodobnie w wieku ponad 60 lat. Jeden z przekazów podaje, że został ukamienowany, inny - że zginął w jeszcze większych męczarniach, przerżnięty piłą.

W 1 rozdz. Listu do Hebrajczyków, poświęconym

bohaterom wiary, czytamy: „*...doznawali szyderstw i biczowania, więzów więzienia, byli kamienowani, paleni, przerynani piłą, zabijani mieczem.*” (36–37).

Studiując Pismo Święte, można zidentyfikować męczenników, którzy przeszli przez wszystkie prześladowania wymienione przez autora Listu do Hebrajczyków, za wyjątkiem jednego rodzaju tortur; nie można znaleźć nikogo, kto byłby przerynany piłą. Źródła tradycyjne, pozabiblijne, podają, że w Egipcie, gdzie zawleczono Jeremiasza siłą, został on w końcu wsadzony do wydrążonej kłody drewna i wraz z nią przepiłowany. Być może, że echo tej właśnie tragedii znajdujemy w wypowiedzi autora Listu do Hebrajczyków.

Jeremiasza zwie się „*placzącym prorokiem*” lub „*prorokiem o złamanym sercu*”. Określenia te nie mają pejoratywnego znaczenia, mówią o wrażliwości Jeremiasza i o jego wielkim poczuciu odpowiedzialności za duchowy i moralny stan ludu Bożego. Bóg przekazał Jeremiaszowi bardzo trudne poselstwo o upadku Jerozolimy, o upokorzeniu i niewoli całego narodu żydowskiego. Moglibyśmy się spodziewać, że do wypełnienia tak trudnej misji Bóg wybierze kogoś silnego, twardego, bezkompromisowego, tymczasem Bóg powołał na swego sługę Jeremiasza, człowieka bardzo wrażliwego, człowieka o drżącym głosie i oczach wypełnionych łzami.

Nasza służba istnieje wyłącznie dzięki osobom, którym leży na sercu głoszenie Słowa Bożego. Naszą radiową misję oraz redakcyjną pracę można wspierać poprzez wpłatę na konto

PKO BP IV Oddział Wrocław

Nr r-ku: 05 1020 5242 0000 2702 0020 4313

Dziękujemy za Twoją modlitwę i finansową pomoc.

Poselstwo Księgi

Jeremiasz był wielkim mężem Bożym, wiernym sługą Pana. Zadanie, które Bóg mu zlecił, było niezmiernie trudne. Prorok był świadkiem stopniowego upadku swego narodu i wiedział, że Bóg postanowił rozprawić się z nieposłuszeństwem jego rodaków. Jeremiasz przekazywał słowa Pana, słowa ostrzeżenia przed całkowitą klęską i niewolą narodu. Dziesięć północnych plemion Izraela już znalazło się w niewoli asyryjskiej, a dwa następne, południowe, zamiast wyciągnąć wnioski z upadku Królestwa Północnego, trwały nadal w nieposłuszeństwie względem Pana i brnęły coraz dalej w niemoralność i bałwochwalstwo. Zrozpaczony prorok obserwował swych rodaków zmierzających wprost ku katastrofie.

Dr Moorehead tak opisał sytuację, w jakiej znalazł się Jeremiasz: *„Przyszło mu prorokować w czasie, kiedy wszystko w jego ojczyźnie zmierzało ku końcowemu upadkowi. Ludzie coraz wyraźniej oddalali się od Boga, całkowicie brak było ufności względem Pana, lekceważono Prawo Boże, postępował upadek etyczny, upadek moralności. W życiu politycznym elity rządzące popełniały wiele błędów, lekkomyślnie wiążąc się przymierzami z narodami pogańskimi. Narastały podziały pomiędzy licznymi partiami i frakcjami, w otoczeniu kolejnych królów pojawiała się wielu złych doradców. Państwo judzkie zmierzało ku samozagładzie, a przywódcy i lud, zamiast dostrzegać grożącą im klęskę, upewniali się w fałszywym przekonaniu, że nic im nie grozi, gdyż Jerozolima i świątynia są nietykalne ze względu na Bożą ochronę. Jeremiasz toczył heroiczny bój o to, by jego rodacy przejrzieli i upamiętali się, ale odrzucono go, mimo że przemawiał w imieniu żywego Boga”.*

Ja i ty żyjemy w czasach podobnych do tamtych.

Nasz naród zachowuje pozory pobożności, ale żyje nie „*po Bożemu*”. Religijność naszego społeczeństwa jest powierzchowna, polega na zachowywaniu form i obrzędów, natomiast brakuje duchowej głębi i moralnej odnowy. Współczesne społeczeństwo żyje w przekonaniu, że dzięki osiągnięciom nauki i techniki ludzkość przezwycięży wszystkie poważniejsze problemy, podczas gdy tak naprawdę zmierzamy ku samodestrukcji: postępuje upadek moralności, pogłębiają się różnice i podziały ekonomiczne, polityczne, narastają napięcia i konflikty, religijność przeradza się w fanatyzm, podczas gdy brak miłości, wrażliwości, pokory. Dzisiaj Bóg został niejako usunięty na margines życia. Ludzie uznający Biblię za Księgę zawierającą Boże Słowo są traktowani jak nawiedzeni. Nie słucha się ich głosu, nie bierze się na poważnie ich wypowiedzi, odrzuca się ich, podobnie jak działo się to z Jeremiaszem.

Jeden z autorów powiedział: *„Jeremiasz nie był może takim mocarzem jak Eliasz, nie był takim krasomówcą jak Izajasz ani takim wizjonerem jak Ezechiel, ale jego wrażliwość i przenikliwość w dostrzeganiu problemów swego pokolenia sprawiły, że stał się sumieniem swego narodu i niezwykle Bożym sługą, dzięki któremu Słowo żywego Boga było zwiastowane społeczeństwu zdegenerowanemu, zakłamanemu i skorumpowanemu”*.

Działalność Jeremiasza przypadła na okres panowania kilku ostatnich królów z linii Dawida zasiadających na tronie Królestwa Judzkiego. Prorok rozpoczął swą służbę w trzynastym roku panowania Jozjasza, a działał w Jerozolimie aż do wprowadzenia jej mieszkańców do niewoli babilońskiej, a potem jeszcze wśród pozostałej reszty w ziemi judzkiej i w Egipcie.

Jeremiasz zapowiedział powrót wygnańców z niewoli babilońskiej po siedemdziesięciu latach i przepowiedział, że

będzie to pierwszy krok na drodze ku nowemu etapowi historii zbawienia, ku Nowemu Przymierzu, wraz z powszechnym nawróceniem do Boga. Prorokował: „**Oto nadchodzą dni – wyrocznia Pana – kiedy zawrę z domem Izraela nowe przymierze. Nie jak przymierze, które zawarłem z ich przodkami, kiedy ująłem ich za rękę, by wyprowadzić z ziemi egipskiej. (...) Lecz takie będzie przymierze, jakie zawrę z domem Izraela po tych dniach – wyrocznia Pana: Umieszczę swe prawo w głębi ich jestestwa i wypiszę na ich sercu...**” (31, 31–34). W prorockiej perspektywie Jeremiasz łączy ten okres z pojawieniem się Mesjasza Króla, Odrośli Dawidowej (30, 9; 33, 15). Jezus Chrystus nawiązał do tego proroctwa w czasie Ostatniej Wieczerzy, wskazując na jego najgłębszy sens; Jezus mówił o nowym przymierzu dokonującym się dzięki przelaniu Jego krwi.

Księga Jeremiasza przedstawia nam bogaty obraz życia proroka. Ukazuje blaski i cienie losu Bożego sługi. Przede wszystkim mówi o przemożnej sile Słowa Bożego, któremu prorok musi się podporządkować, nawet za cenę wielkich wyrzeczeń i cierpienia. Misja prorocka Jeremiasza na pozór nie powiodła się, ale tak naprawdę nadała właściwy kierunek religijności Judejczyków w niewoli, umożliwiła im przetrwanie najcięższych lat i odnowę życia duchowego po powrocie do ojczyzny.

Listy od słuchaczy z Polski centralnej

List 1:

Życzę Wam, abyście dalej tak pięknie głosili Jezusa jak dotychczas. Gdy słucham Waszej audycji jestem taki szczęśliwy, jakbym już widział rąbek nieba. Modlę się, aby Bóg błogosławił Was obficie każdego dnia. Ochłonąłem już po stracie żony. Całe pocieszenie mam w Chrystusie. Wszędzie opowiadam ludziom o Waszych

audycjach i dużo ich już słucha. Dziękuję bardzo za Nowy Testament. Bardzo się cieszę, że jesteście dla mnie tacy życzliwi. Błogo mi na sercu za miłe słowa, które kierujecie do mnie.

List 2:

W wolnych chwilach czytam Biblię i literaturę chrześcijańską. Dziękuję Bogu za trudności, które pokonuję i dzięki nim utwierdzam się w wierze i wzrastam. Jest we mnie radość, że jestem w Bożej „drużynie” i mogę być zachętą dla innych, aby podjęli drogę przemiany. Spotykam różnych ludzi, niektórzy z nich bluźnią Bogu. Bardzo mnie to boli i staram się takim ludziom opowiedzieć o Bogu i zachować spokój. Mam również brata w Panu, który czyta Biblię, rozważa Słowo Boże i pożycza ode mnie książki, które od was dostaję. Modlimy się razem i mogę na niego liczyć. Od chwili, gdy przyjąłem do swego serca Jezusa, jestem zupełnie inny, nie mam w sobie agresji, zastąpiła ją miłość, nawet do tego, który chętnie urwałby mi głowę. Modłę się za takie osoby.

List 3:

Nie starczyłoby mi kartek, gdybym miał opisać wszystko, co zawdzięczam Bogu. Jest tego tak wiele. Czasem sam się dziwię, że Bóg mi tak pomaga. Nie mam z kim o tym rozmawiać. Kiedy tylko o tym wspomnę, ludzie się ze mnie śmieją. Chcę bardzo świadczyć o Jego miłości do nas, ludzi. Patrząc na życie przez pryzmat Jezusa wiem, że jest Bóg w niebie. Wystarczy szczerze prosić i na pewno pomoże, bo nas kocha, mimo naszych słabości i uchybień.

List 4:

Rozważając postawę PANA w czasie Ostatniej Wieczerzy, zdrady Judasza, Jego śmierci krzyżowej i Jego miłości,

nawet do oprawców, coś zrozumiałem. Chciałbym przeprosić, że w ostatnim moim liście osądzałem ludzi niewierzących, brakowało mi zrozumienia. Taka postawa może ich tylko zniechęcić do porzucenia grzechu i przyjścia do Jezusa. Zrozumiałem, że chcąc ludzi prowadzić do Pana nie mogę okazywać gniewu. Taka postawa oddala mnie od ludzi, a także od Niego. Zabrakło mi po prostu miłości. Modłę się, aby Bóg pomógł mi traktować innych z taką miłością, jaką On mnie umiłował.

List 5:

Chciałbym podziękować za literaturę, dzięki której mogę wzrastać. Dziękuję wszystkim, którzy mi pomagają. Przekazuję otrzymane materiały tym, którzy chcą je czytać i zachęcam ich do przekazania innym. Może dzięki temu zobaczą, że Bóg ich kocha mimo tego, że są w takim miejscu, i że nie są straceni. Wolny czas przeznaczam na codzienne czytanie Słowa Bożego i waszej literatury. Przesyłam Boże błogosławieństwa Wam, siostry i bracia z TWR, dzięki którym tacy jak ja mogą wzrastać w wierze. Oby wasza praca przyniosła jak najlepsze owoce. Niech Bóg was prowadzi.

List 6:

Mam ufność w naszym Panu Jezusie Chrystusie i nie martwię się o przyszłość, gdzie mam mieszkać i pracować. Postanowiłem najpierw szukać Królestwa Bożego i ufam, że wszystko inne będzie mi dodane. Pozdrawiam cały zespół TWR, wszystkich braci i siostry w Jezusie Chrystusie. Kocham was i życzę błogosławieństwa. Brakuje mi społeczności z wami.

List 7:

Umiłowani w Panu Bracia w redakcji. Serdecznie dziękuję za przesyłkę broszurki „Wędrówka przez Biblię”. Z radością w sercu cieszę się z wiadomości, że tak wielu słucha Słowa Bożego i pisze listy pod Waszym adresem. Polecam się Bogu w moich skomplikowanych sprawach codziennego życia. Jedynie Pan Jezus może być moim lekarzem, jedynym Uzdrowicielem dla duszy i ciała. Proszę Was módlcie się za moje zdrowie. Łączę się z Wami droga rodzino w Chrystusie Jezusie i pozdrawiam.

List od korespondenta z Polski zachodniej

Popadłem w lekką melancholię, trochę się poddałem i stoję w miejscu. Życie nas uczy dużo, ale czy my chcemy to wiedzieć? Nie chcemy słuchać Boga, a dopiero jak się coś wydarzy wołamy do Niego i pytamy „Dlaczego ja?”. Wiem, że bez Jezusa Chrystusa nic nie mogę uczynić, więc muszę dążyć do pełnienia Jego woli i być połączony z Duchem Świętym. Pozdrawiam całą redakcję TWR i życzę wam jak najwięcej słuchaczy. Niech Bóg wam rozmnoży ziarno Jezusa Chrystusa.

List od korespondenta z Polski południowej

Witajcie kochani! 10 lat temu napisałem do Was pierwszy list! Od tego czasu staliście się moją inspiracją oraz drogą wzrostu w relacji z Bogiem. Jestem Wam bardzo wdzięczny za to, że odpisaliście na mój list i przez te wszystkie lata jesteście ze mną. Dziękuję, że jesteście dla mnie duchowym wsparciem i darem. Teraz jestem inną osobą. Chcę żyć inaczej. Dziękuję Wam za wsparcie! Czekam na kolejny kontakt! Błogosławię Was.

Fragmenty rozmów telefonicznych ze słuchaczami

Rozmowa 1:

Serdecznie dziękuję za przesłanie broszury TWR z listą audycji, wstęпами i listem, który wiele mi uświadomił. Wiem, że na wolności nie będzie łatwo i że czeka mnie ciężka praca nad sobą. Nie chcę wracać do dawnego życia. Nie będę już użalał się nad sobą z powodu trudnego dzieciństwa ani obarczał innych winą za moje błędy. Zrozumiałem, że to ja sam ponoszę odpowiedzialność. Wiem, że muszę zmienić środowisko.

Rozmowa 2:

Spędziłem w więzieniu tyle lat, straciłem tak wiele czasu, że trudno to sobie uświadomić. Mam dość takiego życia. Wreszcie dotarło do mnie, czym jest wolność i normalne życie. Wasze listy pomogły mi wiele zrozumieć. Poznałem prawdę o tym, że postępowałem, jak człowiek postępować nie powinien. Teraz chcę żyć skromnie, pracować, unikać złych doradców. Pragnę żyć zgodnie ze Słowem, które coraz lepiej rozumiem. Dziękuję Bogu, że wreszcie będę mógł się spotkać z kimś z ekipy TWR.

Rozmowa 3:

Staram się o przeniesienie do innego ośrodka, wspiera mnie w tym miejscowy pastor. Wkrótce zostanę zwolniony, więc załatwiam wszystkie konieczne sprawy. Przekazuję pozdrowienia od mojego współwięźnia Tomka, który również jest korespondentem TWR. Obecnie przebywa na terapii odwykowej. Postanowił się zmienić.

Treny Jeremiasza

Treny, Lamentacje, to niezwykle, wspaniałe utwory poetyckie. Ich autor należał do tych, którzy byli świadkami upadku Jerozolimy. Z treści trenów wynika, że autor nie został uprowadzony do Babilonu, lecz pozostał w kraju wraz z biedotą judzką. Zgodnie z tradycją żydowską autorem tym był sam prorok Jeremiasz.

Treść Lamentacji jest wstrząsająca. Można ją zrozumieć tylko wtedy, gdy pamięta się, w jakich okolicznościach Treny powstawały. Jerozolima została zniszczona, upadła dynastia Dawida, zburzono świątynię, jedyne miejsce kultu prawdziwego Boga. Wielu Judejczyków odstępowało wtedy od religii jedynego Pana, Jahwe i zwracało się ku bóstwom zwycięskiej Babilonii. Przeciw temu występował Jeremiasz. Podkreślał, że klęska Jerozolimy i całej Judy była karą za odstępstwo od Boga, karą za duchowy i moralny upadek narodu. Prorok jednak nie tracił nadziei na przyszłe odrodzenie. Zapowiadał, że możliwa jest odbudowa Jerozolimy, ale tylko pod warunkiem powrotu ludu judzkiego do Boga, prośby o przebaczenie grzechów, pod warunkiem szczerego nawrócenia, autentycznej, głębokiej przemiany.

Jeśli chodzi o literacką wartość Trenów – Lamentacji, to trzeba powiedzieć, że są to utwory poetyckie o nieporównywalnym pięknie. Jeden z krytyków literackich stwierdził, iż nie ma w całym dorobku światowej kultury czegoś, co można by porównać z Trenami Jeremiasza. Trenów – Lamentacji jest pięć, z czego cztery mają budowę akrostychiczną, czyli alfabetyczną. Każda strofa zaczyna się od nowej litery alfabetu hebrajskiego: alef, bet, gimel itd. To tak, jakby polski utwór zawierał kolejne

Języki, w których nadawana jest
„Wędrownka przez Biblię”

angielski, arabski, bengalski,
berbeski, burmański, cebuano,
CheChewa, chorwacki, czeski, czua,
duński, farski, francuski, gujarati,
hebrajski, hinduski, hiszpański,
indonezyjski, japoński, kanadyjski,
kantonezyjski, koreański, kurdyjski,
malezyjski, mandaryjski, marathi,
navaho, nepalski, norweski,
ormiański, oryjski, polski,
portugalski, quichua, rosyjski,
serbski, suachili, szwecki, tai,
tamilski, telugu, turecki, ukraiński,
węgierski, włoski, zulu.

DRODZY SŁUCHACZE

Komentujcie nasze audycje online.

Podzielcie się z nami:

Jak odbieracie nasze audycje?

Co audycje wnoszą
do Waszego życia wiary?

Piszcie do nas na adres:

Impuls TWR Polska

ul. Kłodnicka 2, 53-534 Wrocław

adres e-mail:

korespondencja@twrpolska.org

Dzwońcie do nas na tel:

(+48) 601 400 892

**BĘDZIEMY WDZIĘCZNI
ZA NAWIĄZANIE RELACJI.**

*Prosimy o dołączenie
następujących informacji o sobie:*

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Stowarzyszenie
Chrześcijańskie „Impuls” Trans World Radio Polska w celach związanych z korespondencją

Imię i nazwisko:..... nr telefonu:.....

Kod pocztowy:..... Miasto:..... Adres:.....

Kraj:.....

(Wypełnij, wytnij i prześlij na nasz adres: TWR-Impuls Polska, ul. Kłodnicka 2, 54-217 Wrocław, Polska)

strofy, rozpoczynające się od liter: a, b, c, d... aż do zet. Ponieważ w alfabecie hebrajskim są dwadzieścia dwie litery, lamentacje Jeremiasza mają po dwadzieścia dwie strofy, za wyjątkiem lamentacji trzeciej, która ma 66 strof, czyli trzykrotnie więcej. Tu po prostu trzy kolejne strofy rozpoczynają się na literę alef, trzy następne na literę bet, następne trzy na literę gimel itd, dwadzieścia dwie litery, razy trzy, dają 66 strof.

Budowa Trenów jest więc bardzo kunsztowna, podobnie jak budowa niektórych psalmów. Trudno oddać ją w tłumaczeniu na język polski, podobnie jak i na inne języki świata. Tak więc zarówno pod względem treści jak i pod względem formy Treny – Lamentacje są utworami wyjątkowymi, unikalnymi.

Listy od korespondentów z Polski południowej

List 1:

Dziękuję serdecznie za list. Na każdy czekam cierpliwie, nawet jeśli trwa to długo. Jest to dla mnie wielka radość. Każdy list podnosi mnie na duchu, bardzo mnie buduje. Dzięki temu wiem, że w oczach Boga jestem wartościowy. Jestem przekonany, że w moim życiu będzie jeszcze wiele zmartwień i upadków, ale Jezus mnie wzmocni.

List 2:

Wiem, że nie zejść z drogi, którą podjąłem się iść. Cieszę się z tego, że to zrozumiałem, że porzuciłem tamto stare życie i że mam ludzi, którzy mnie wspierają. Dziękuję za to codziennie Bogu, bo w ten sposób wzrastam w wierze. Studium Biblii pozwala mi dostrzec głębię Słowa Bożego. Jest to dla mnie naprawdę budujące. Jeśli tracimy Jezusa w naszej drodze życiowej, chodzimy w grzechu.

Listy do Tymoteusza

Listy do Tymoteusza i List do Tytusa stanowią grupę pism apostoelskich zwanych „*Listami Pasterskimi*”. Mają one charakter duszpasterski. Apostoł Paweł pragnie przekazać Tymoteuszowi i Tytusowi porady oraz pouczenia dotyczące sprawowania opieki nad wspólnotami wczesnego Kościoła.

Chociaż listy te są adresowane do konkretnych osób, mają ogromną wartość dla całego chrześcijaństwa.

Czas napisania Listów

Apostoł Paweł napisał Listy do Tymoteusza najprawdopodobniej pomiędzy 63 a 67 rokiem po Chrystusie. Jak się przypuszcza, został zwolniony z pierwszego uwięzienia w Rzymie ok. roku 63 i przez kilka lat prowadził działalność misyjną, docierając, być może, nawet do Hiszpanii, tak jak to wcześniej planował. Właśnie w tym okresie, pomiędzy 63 a 67 r. n.e., apostoł napisał pierwszy list do Tymoteusza. Paweł pozostawił swojego ucznia Tymoteusza w Efezie, powierzając mu bardzo ważne zadanie opiekowania się tamtejszą wspólnotą. Potem postanowił wysłać swemu najwierniejszemu przyjacielowi – „*synowi w wierze*” – list w którym zawarł wiele praktycznych porad, jak sprawować pieczę nad chrześcijańską wspólnotą.

Natomiast drugi list napisał i wysłał Tymoteuszowi z Rzymu, w czasie powtórnego uwięzienia, na krótko przed śmiercią, ok. 67 r. po Chrystusie. Drugi List do Tymoteusza jest ostatnim znanym nam natchnionym pismem apostoła Pawła. Zwany jest z tego powodu testamentem wielkiego „*apostoła narodów*”.

Okoliczności powstania Listów

Powodem napisania listów do Tymoteusza była troska apostoła o swego ukochanego ucznia i współpracownika oraz o chrześcijańską wspólnotę w Efezie.

Paweł przyprowadził Tymoteusza do wiary w Chrystusa i uważał go za swoje duchowe dziecko, traktował go jak syna. Ojciec Tymoteusza był poganinem, matka Eunice Żydówką. Po nawróceniu Tymoteusz został ochrzczony, najprawdopodobniej przez samego Pawła, gdy przebywał on w rodzinnej miejscowości Tymoteusza, Listrze, podczas pierwszej podróży misyjnej.

W czasie drugiej podróży misyjnej Tymoteusz towarzyszył już Pawłowi i z czasem stał się jednym z najbardziej oddanych apostołowi i sprawie Ewangelii uczniów i współpracowników misyjnych.

Paweł obdarzył Tymoteusza wielkim zaufaniem, pozostawiając go w Efezie z zadaniem opiekowania się tamtejszym młodym Kościołem. Apostoł wiedział jednak, że może na niego liczyć. W listach dodaje Tymoteuszowi odwagi, apeluje, by zachował czujność wobec niebezpieczeństw grożących wierze, stanowczo dbał o czystość nauczania oraz stały duchowy rozwój wspólnoty.

Treść Listów

W Listach do Tymoteusza apostoł Paweł porusza dwa ważne zagadnienia: kwestię wiary, credo Kościoła i sprawę funkcjonowania, życia oraz działania Kościoła. Píše o istotnych kwestiach wewnątrzkościelnych, takich jak dbanie o czystość wiary w chrześcijańskiej wspólnocie, zachowanie porządku, dyscypliny, kształtowanie właściwych relacji wewnątrz wspólnoty... Porusza także ważne sprawy dotyczące świadczenia

o Chrystusie na zewnątrz Kościoła, niesienia pomocy, okazywania miłości bliżnim, praktykowania dobrych uczynków. Oczywiście, jest też w Listach do Tymoteusza wiele cennych uwag duszpastersko-praktycznych.

Pierwszy List do Tymoteusza

możemy podzielić na pięć zasadniczych tematów:

1. Wiara (credo) Kościoła	r. 1
2. Społeczna modlitwa, zachowanie się mężczyzn i kobiet w czasie modlitwy	r. 2
3. Przełożeni wspólnoty, organizacja Kościoła	r. 3
4. Błędna nauka w Kościele i jak jej przeciwdziałać	r. 4
5. Obowiązki osób odpowiedzialnych za stan Kościoła	r. 5 i 6

W Drugim Liście do Tymoteusza

wyróżnia się następujące tematy:

1. Potrzeba męstwa w głoszeniu ewangelii	r. 1
2. Aktywność i trud w służbie Chrystusowi – obraz:	r. 2
a) syna,	
b) żołnierza,	
c) atlety,	
d) rolnika,	
e) pracownika,	
f) naczynia,	
g) sługi	
3. Odstępstwo Kościoła a autorytet Pisma Świętego	r. 3
4. Potrzeba całkowitego oddania Chrystusowi	r. 4

Księga Ezechiela

Autor

Ezechiel pochodził z rodu kapłańskiego (Ezech. 1, 3). Nie służył jednak w świątyni, gdyż został uprowadzony do niewoli babilońskiej, za panowania króla Jechoniasza (II Król. 24, 10 – 16).

W ciągu dwunastoletnich rządów ojca Jechoniasza, Jojakima, nastąpiła pierwsza deportacja Judejczyków, w czasie której do Babilonii został zabrany Daniel, natomiast Ezechiela uprowadzono do Babilonii w czasie drugiej deportacji, po zaledwie trzech miesiącach panowania Jechoniasza, w roku 597 przed Chrystusem. Wspólnie z innymi wygnańcami zamieszkał w Tell – Abib nad kanałem Kebar (1, 3; 3, 15), gdzie w piątym roku niewoli, tj. w r. 592 miał wielką wizję rydwanu Bożego z Chwałą Bożą i równocześnie został powołany na proroka (1, 1 – 28; 2, 1 – 7). Przez okres ponad dwudziestu lat pełnił swą służbę wobec rodaków na obczyźnie; ostatnie słowo prorockie wypowiedział w roku 570 (29, 17). Jego dalsze losy nie są nam znane, nie wiemy kiedy ani w jakich okolicznościach nastąpiła jego śmierć.

Ezechiel zaliczany jest do grupy proroków „*większych*”. Jego imię (hebr. Jechezqel) znaczy: „*Bóg jest mocny*”, albo „*Bóg czyni mocnym*”. Charakter jego prorostw najlepiej określa symboliczne widzenie, w którym Bóg kazał mu połknąć zwój z wypisanymi na nim słowami: narzekania, wzdychania i biadania (2, 8 – 3, 3).

W Babilonii życie wygnańców pod względem materialnym stawało się z dnia na dzień znośniejsze, a nawet można było myśleć o bogaceniu się i dobrobycie, za to nastrój duchowy Judejczyków nie rokował pomyślnej przyszłości. Przede wszystkim wygnańcy nie zrozumieli głównych przyczyn upadku:

odstępstwa od Boga i nieposłuszeństwa względem Jego woli. W dodatku pod wpływem optymistycznych zapowiedzi fałszywych proroków, którzy zasiewali w sercach złudne nadzieje o rychłym końcu niewoli, nie myślano o pokucie i szczerym nawróceniu się do Boga.

Ezechiel działał wspólnie z Jeremiaszem i Danielem. Jeremiasz był już w tym czasie starszym człowiekiem. Rozpoczął swą misję za panowania króla Jozjasza, po upadku Jerozolimy pozostał wraz z ubogimi niedobitkami w Judei, a potem, przymuszony przez nich, wyemigrował wraz z nimi do Egiptu, dalej głosząc Słowo Pańskie. Daniel, uprowadzony do niewoli już w czasie pierwszej deportacji, jako młody człowiek został zabrany na dwór króla babilońskiego i przebywał tam przez dłuższy czas, zostając zarządcą kraju, prawą ręką króla, kimś w rodzaju dzisiejszego premiera. Natomiast Ezechiel, uprowadzony do Babilonii w czasie drugiej deportacji, przebywał wśród judzkich wygnańców osadzonych nad kanałem Kebar, wypełnionym wodami wielkich rzek Eufratu i Tygrysu. W Psalmie 137 czytamy: **„Nad rzekami Babilonu – tam myśmy siedzieli i płakali, kiedyśmy wspominali Syjon. Na topolach tamtej krainy zawiesiliśmy nasze harfy...”** (Ps.137, 1 – 2). W tym samym czasie przebywający wśród wygnańców Ezechiel wołał: **„Otworzyły się niebiosa i doświadczyłem widzenia Bożego”**. W trudnych warunkach wygnania prorok przekazywał swemu ludowi Słowa, które objawił mu Bóg.

Jeremiasz, Ezechiel, Daniel, byli prorokami, działającymi w tym samym, trudnym czasie wygnania, ale każdy z nich miał do wypełnienia szczególne zadanie. Każdy z nich oddziaływał na inną grupę wygnańców: Jeremiasz głosił Słowo Pańskie niedobitkom pozostałym w Judzie, potem przebywającym

w Egipcie, Daniel oddziaływał na tych, którzy znaleźli się w stolicy Babilonii i skupieni byli wokół dworu babilońskiego króla, natomiast Ezechiel działał wśród wygnańców osiadłych w dorzeczu dolnego Eufratu i Tygrysu. Prawdopodobnie trzech wielcy prorocy nigdy się nie spotkali, a jednak ich słowa składają się na jedno zgodne poselstwo, gdyż wszyscy przekazywali, w natchnieniu, słowa żywego Pana, Boga Izraela.

Poselstwo

Księga Ezechiela ma wielkie znaczenie teologiczne. Podkreśla prawdę, że Bóg jest święty. Świętość pobudza Boga do działania i domaga się pełnego uznania od wszystkich ludzi – zarówno od Izraelitów, jak i od pogan. Poselstwo Księgi Ezechiela jest określane jako najbardziej uduchowione spośród wszystkich ksiąg prorockich, gdyż skoncentrowane jest w najwyższym stopniu na samym świętym, jedynym, prawdziwym Bogu. Niektórzy bibliści stwierdzają, że Ezechiela można nazwać prorokiem Ducha Świętego, Izajasza – z uwagi na obfitość treści mesjańskich – prorokiem Syna Bożego, natomiast Jeremiasza – prorokiem Boga Ojca.

Jednak także w prorocत्वach Ezechiela znajdujemy treści mesjańskie. Mesjaszem będzie przyszły Dawid, odziany w szatę pasterską, który będzie paść owce w sprawiedliwości, miłości i w obfitości dóbr (36, 26). Wszyscy wrogowie ludu izraelskiego zostaną wtedy zwyciężeni. Proroctwa Ezechiela mają cechy apokaliptyczne. Stanowią bliskie źródło dla Księgi Objawienia Jana, w której znajdujemy wiele obrazów i symboli, zaczerpniętych z wizji Ezechiela.

Trzech było proroków izraelskich, którzy przemawiali w imieniu Pana, przebywając poza Ziemią Obiecaną: Ezechiel,

Daniel i Jan, wielki Wizjoner z Wyspy Patmos. Wszyscy trzej pozostawili nam wielkie wizje apokaliptyczne. Posługiwali się językiem symbolicznym, obrazowym, nie mogąc w zwykłych słowach opisać wielkości Bożej chwały. Ezechiel widział oczyma wiary obłok chwały Bożej, wypełniający świątynię Pana, widział także przyszłą chwałę nadchodzącego Bożego Królestwa. Apostoł Piotr w swym pierwszym liście napisał o prorokach, iż działał w nich Duch Chrystusowy, i że przepowiadali oni „cierpienia przeznaczone dla Chrystusa i mające potem nastąpić uwielbienie” (I Piotr. 1, 11). Wydaje się, że Ezechiel, wyraźniej niż inni prorocy, widział oczyma wiary przyszłą chwałę Pana. Stąd nazywa się także Ezechiela **„prorokiem Bożej chwały”**.

Niektórzy komentatorzy nazywają Ezechiela jeszcze inaczej, mówią o nim jako o **„duszpasterzu wśród proroków”**. Dowiadujemy się z jego księgi, że został przeznaczony na stróża nad pokoleniami izraelskimi (3, 17; 33, 7). Starsi ludu przychodzili do niego, by w smutnym położeniu szukać u niego rady (8, 1; 14, 1). Ezechiel rozstrzygał ich sprawy, szczerze i odważnie piętnował występki ludu, nawet te zakryte przed ludzkim okiem (8,12; 9,9; 11,15), w związku z czym spotykał się z niechęcią, a nawet prześladowaniami.

Jeszcze jedno trzeba podkreślić: wbrew poglądom niektórych krytyków, że Ezechiel był wizjonerem cierpiącym na urojenia, chorobliwym fantastą, czy nawet epileptykiem – sama treść jego prorocत्व i zgodność jego wypowiedzi z faktami historycznymi dowodzą niezbicie, że posiadał on niezwykle zmysł rzeczywistości. Owszem, prorok posługuje się wyjątkowym językiem, pełnym symbolicznych obrazów, śmiałych hiperboli, niezwyklej przenośni, ale jednocześnie prorocत्व Ezechiela dzieli się w sposób wyjątkowo uporządkowany, logiczny, tak pod

względem treści, jak i chronologii:

We wstępnej części (r. 1 – 3) przedstawiona jest wizja, w czasie której prorok otrzymuje posłannictwo od Pana.

W pierwszej głównej części (r. 4 – 24) zawarte są groźby pod adresem występnej Jerozolimy i ludu judzkiego, jeszcze z czasów przed oblężeniem Jerozolimy.

W drugiej części (r. 25 – 32) Ezechiel wypowiada proroctwa o narodach pogańskich.

W części trzeciej, końcowej (r. 33 – 48) prorok opisuje wygląd nowej świątyni, nowej służby Bożej i ukazuje przyszłą chwałę Nadchodzącego Królestwa.

„I dam wam serce nowe, i ducha nowego dam do waszego wnętrza, i usunę z waszego ciała serce kamienne, a dam wam serce mięsiste. Mojego ducha dam do waszego wnętrza i uczynię, że będziecie postępować według moich przykazań, moich praw będziecie przestrzegać i wykonywać je. I będziecie mieszkąć w ziemi, którą dałem waszym ojcom i będziecie moim ludem, a Ja będę waszym Bogiem. I wybawię was od wszystkich waszych nieczystości, sprawię, że wszędzie zboże i rozmnożę je, a nie dopuszczę do was głodu. Pomnożę owoce drzew i plony pól, abyście już nigdy nie musieli znosić hańby klęski głodowej wśród narodów.”

(Księga Ezechiela 36: 24-31)

List do Tytusa

Autor Apostoł Paweł

Data napisania około roku 66 n.e.

Okoliczności powstania listu

Po wyjściu z pierwszego uwięzienia rzymskiego apostoł Paweł udał się w podróż misyjną, która przypadła na lata 64 - 67 n.e. Jak wynika z treści 5 w. 1 rozdziału Listu do Tytusa, apostoł założył wtedy, w czasie kilkuletniej swojej działalności, poprzedzającej drugie uwięzienie, wspólnotę na Krecie. Odjeżdżając, pozostawił tam Tytusa, jako swego przedstawiciela i kontynuatora rozpoczętego dzieła.

Nie wiemy, jak długo apostoł Paweł przebywał na Krecie. Niewiele też wiemy o Tytusie, którego znamy jedynie z krótkich wzmianek w listach apostoła Pawła. Dzieje Apostolskie w ogóle o Tytusie nie wspominają, chociaż był on współpracownikiem Pawła już w czasie wcześniejszej działalności apostoła. Wiemy, że Księga Dziejów Apostolskich koncentruje się na dwóch postaciach: apostołe Piotrze, w pierwszej części, i apostołe Pawle, w drugiej. Jednak nie ukazuje pełnych losów nawet tych dwóch największych misjonarzy wczesnego Kościoła. Autor Dziejów, Łukasz, starał się bowiem opisać przede wszystkim zwycięski pochód Ewangelii poprzez świat. Nie koncentrował się więc na postaciach ludzi, nawet największych apostołów, lecz na działaniu Ducha Świętego, dzięki któremu Ewangelia rozprzestrzeniała się i powodowała gwałtowny rozwój Kościoła Jezusa Chrystusa.

Dzięki zawartej w Liście do Galacjan relacji Pawła z soboru apostołskiego w Jerozolimie wiemy, że już wtedy Tytus towarzyszył Pawłowi. Apostoł przedstawił w Jerozolimie Tytusa jako wzór nienagannego chrześcijanina, nawróconego z pogaństwa. Tytus był też współpracownikiem apostoła w czasie jego

trzeciej podróży misyjnej. Był kurierem, przekazującym listy Pawła Koryntianom, i był bardzo użyteczny dla apostoła w czasie jego wielkiej kampanii misyjnej w Efezie.

Wkrótce po pozostawieniu Tytusa na Krecie apostoł Paweł napisał do niego list, zawierający wskazówki, jak opiekować się tamtejszą młodą wspólnotą chrześcijan.

Porównanie postaci Tymoteusza i Tytusa

Tymoteusz i Tytus byli młodymi przywódcami Kościoła, przygotowanymi do służby kaznodziejskiej i duszpasterskiej przez apostoła Pawła. Obaj nawrócili się dzięki Pawłowi; to on przyprowadził ich do Chrystusa. Apostoł nazywa ich obydwu synami, „*synami w wierze*.”

Do obydwu napisał Paweł listy. Znale nam dwa Listy do Tymoteusza i jeden do Tytusa. Nazwano je „*Listami Pasterskimi*”, dlatego, że apostoł udziela w nich Tymoteuszowi i Tytusowi wielu cennych rad, pouczeń i wskazówek, jak opiekować się lokalną wspólnotą Kościoła.

Listy Pasterskie są i dla nas, dzisiaj, źródłem fundamentalnych prawd odnośnie organizacji i funkcjonowania kościołów lokalnych. Mamy dzisiaj wiele książek na temat organizacji Kościoła. W Piśmie Świętym znajdują się tylko trzy krótkie listy omawiające ten temat. A jednak właśnie Listy do Tymoteusza i List do Tytusa zawierają to, co Kościołowi jest najbardziej potrzebne. Mówią bowiem nie tyle o metodach zarządzania Kościołem, co o głębszych, duchowych kwestiach związanych z funkcjonowaniem Kościoła.

Nie wiemy zbyt wiele ani o Tytusie, ani o Tymoteuszu. Z tonu listów Pawła możemy jedynie odgadywać, że Tymoteusz był człowiekiem bardzo wrażliwym, potrzebującym ciągłej zachęty i wsparcia, natomiast Tytus był bardziej samodzielny, silniejszy psychicznie, bardziej odważny i zdecydowany.

Tymoteusz był synem Żydówki i apostoł obrzezał go, o czym wiemy z relacji Dziejów Apostolskich, natomiast nie dopuścił do obrzezania Tytusa, który z pochodzenia był poganinem. Apostoł pisze o tym w Liście do Galacjan i tam też znajdujemy takie jego słowa: „*Ani obrzezanie, ani brak obrzezania nie ma znaczenia, tylko to, by zostać nowym stworzeniem w Jezusie Chrystusie.*”

Apostoł Paweł mówił, że chce być wszystkim dla wszystkich, byleby tylko doprowadzić chociaż niektórych do wiary w Chrystusa. Dla Żydów Paweł chciał być Żydem, dla pogan chciał być jak poganin. Obrzezał Tymoteusza, by móc wraz z nim nauczać w synagogach. Ale gdy w Jerozolimie w czasie soboru apostolskiego ważyły się losy Ewangelii jako Dobrej Nowiny o zbawieniu dla wszystkich, zarówno Żydów, jak i pogan, Paweł odmówił obrzezania Tytusa.

Apostoł Paweł nie przywiązywał wielkiej wagi do zewnętrznych obrzędów. Istotę chrześcijaństwa widział w żywej, osobistej więzi wierzącego człowieka z Jezusem.

Chrześcijaństwo nie polega na wypełnianiu drobiazgowych przepisów, zasad i obrzędów. Chrześcijaństwo to życie na co dzień w bliskiej, osobistej więzi z Jezusem Chrystusem.

Temat Listu:

W Liście do Tytusa wyrysowany jest obraz Kościoła Jezusa Chrystusa, Kościoła Nowego Testamentu. Zgodnie z nauką apostoła Pawła, Kościół powinien cechować się:

- 1) uporządkowaną organizacją,
- 2) wyznawaniem zdrowej nauki
- 3) prowadzeniem czystego życia, gotowością do czynienia dobra, wypływającą z miłości.

Taki jest obraz Kościoła Chrystusowego, jaki ukazuje nam List do Tytusa.

W Listach do Tymoteusza apostoł Paweł pisał przede wszystkim o potrzebie wykładania prawidłowej, zdrowej nauki w Kościele. W Liście do Tytusa mowa jest przede wszystkim o potrzebie Bożego porządku w funkcjonowaniu Kościoła. Kluczowym werselem Listu jest piąty wiersz pierwszego rozdziału, gdzie czytamy, jak Paweł zwraca się do Tytusa: **„Zostawiłem cię na Krecie po to, abyś uporządkował rozpoczęte prace i w miastach ustanowił starszych, tak, jak ci poleciłem.”** Zadaniem Tytusa było wprowadzenie porządku, ładu, w funkcjonowaniu Kościoła na Krecie.

Treść Listu:

W pierwszym rozdziale Listu do Tytusa apostoł Paweł pisze o potrzebie dobrej organizacji Kościoła.

W rozdziale drugim apostoł podkreśla znaczenie zdrowej, zrównoważonej nauki, nauki wpływającej wprost z Bożego Słowa. W pierwszym wierszu rozdziału drugiego czytamy: **„Ty zaś głosź to, co jest zgodne ze zdrową nauką.”** Kościół może wzrastać duchowo tylko wtedy, gdy jest w nim prowadzone biblijne, zdrowe nauczanie.

W rozdziale trzecim akcent pada na wypełnianie dobrych czynów. W pierwszym wierszu trzeciego rozdziału czytamy: **„Przypominaj im, że powinni podporządkować się zwierzchnim władzom, słuchać ich i okazywać gotowość do wszelkiego dobrego czynu.”**

Tak więc Kościół Chrystusa powinien być uporządkowaną, dobrze zorganizowaną wspólnotą, ciągle rozwijającą się duchowo dzięki **„karmieniu się”** zdrową, biblijną nauką, wspólnotą gotową do wszelkiego dobrego czynu, demonstrującą na zewnątrz swoją wiarę i oddanie Chrystusowi poprzez życie i działanie nacechowane dobrocią i miłością.

Musimy przyznać, że bardzo trudno byłoby nam dzisiaj wskazać Kościół, który by spełniał owe trzy główne kryteria,

sformułowane przez apostoła Pawła: uporządkowaną organizację, zdrową naukę i gotowość do czynienia dobra. Często dzieje się tak, że któryś z kościołów akcentuje jedno, inny drugie, np. jeden - potrzebę wypełniania dobrych uczynków, a drugi - konieczność zachowania czystości biblijnej nauki. Przypatrzmy się więc trochę bliżej trzem, sformułowanym przez apostoła, kryteriom Kościoła chrześcijańskiego.

Po pierwsze: Kościół ma być uporządkowaną, dobrze zorganizowaną wspólnotą. Całą organizację i życie Kościoła powinien cechować porządek, ład, podział odpowiedzialności i działań. Wiele na ten temat pisze apostoł Paweł także w Listach do Koryntian. Kiedy wspólnota Kościoła nie jest dobrze zorganizowana, to albo panuje zamieszanie, chaos, albo dzieje się tak, że wszystkim zajmuje się jedna, lub zaledwie kilka osób, ogromnie przeciążonych i przepracowanych.

Kościół powinien być uporządkowaną wspólnotą. Nie ma tu miejsca ani na samowolę, na robienie przez wszystkich tego, co im się żywnie podoba, ani na bezczynność ogromnej większości i „**zaharowywanie się**” przełożonego lub kilku współpracujących z nim osób.

Po drugie: Kościół potrzebuje zdrowej nauki. Tylko zrównoważone, biblijne nauczanie gwarantuje prawidłowe funkcjonowanie Kościoła. Tylko Boże Słowo, właściwie wykładane, zapewnia duchowy rozwój pojedynczych członków wspólnoty i całego Kościoła. Przełożeni wspólnoty, księża, pastory, starsi, powinni inwestować przede wszystkim w budowanie duchowej konstrukcji Kościoła, powinni nauczać wszystkich jak żyć na co dzień z Bogiem. Nie może być tak, że większość czasu zajmują przełożonym sprawy materialne, organizacyjne, techniczne, związane z administrowaniem budynków kościelnych, z finansami, remontami, inwestycjami... Owszem, są to ważne sprawy, ale niepomierne ważniejsze jest dbanie o duchowy rozwój wspólnoty.

Po trzecie: Kościół, jako wspólnota wierzących powinien być gotowy do czynienia dobra, do udzielania praktycznej pomocy wszystkim, którzy są w potrzebie. Nie wystarczy mieć dobrą organizację wewnątrz wspólnoty, nie wystarczy dbać o czystość głoszonej nauki, potrzebne jest praktyczne działanie. Dobre relacje we wspólnocie i karmienie się duchowym pokarmem Bożego Słowa powinny owocować dobrymi czynami, dzięki którym miłość Chrystusowa jest przekazywana bliźnim. Jest wielu ludzi, którzy potrzebują pomocy zarówno w wymiarze duchowym, jak i materialnym. Kościół powinien być przodownikiem w niesieniu praktycznej pomocy wszystkim potrzebującym.

Kościół, który posiada te trzy cechy: właściwą organizację, zdrową naukę i czynienie dobra, jest Kościołem biblijnym, Kościołem zbudowanym na fundamencie Ewangelii, Kościołem Jezusa Chrystusa.

Tak, w wielkim skrócie, przedstawia się poselstwo Listu ap. Pawła do Tytusa.

Struktura Listu

I. Właściwa, uporządkowana organizacja Kościoła	r. 1
1. Wstęp	w. 1 - 4
2. Rola i zadania przełożonych, jako "odpowiednich osób powołanych do pełnienia odpowiednich zadań"	w. 5 - 9
3. Zła reputacja Kreteńczyków	w. 10 - 16
II. Rola Bożego Słowa w życiu Kościoła	r. 2
1. Potrzeba „zdrowego nauczania”	w. 1 - 10
2. Znaczenie głoszenia Bożej łaski	w. 11 - 15
III. Kościół jako wspólnota czyniących dobro	r. 3
1. Dobre czyny jako wynik i dowód przyjęcia Bożej łaski	w. 1 - 7
2. Znaczenie dobrych czynów dla teraźniejszości i przyszłości wierzących	w. 8 - 15

List do Filemona

List do Filemona wyróżnia się spośród innych listów apostoła Pawła tym, że ma charakter prywatny. Paweł pisze do Filemona jak przyjaciel do przyjaciela, w określonej sprawie. Moglibyśmy ją nazwać „*sprawą Onezyma*”.

Kim był Onezym? Był niewolnikiem Filemona. Z nieznanых nam powodów Onezym zbiegł z domu swego pana i ukrył się w Rzymie, gdzie stosunkowo najłatwiej było się zmieszać z tłumem i zmylić pościg.

W jakiś sposób doszło do spotkania Onezyma z apostołem Pawłem, który przebywał w Rzymie, uwięziony w areszcie domowym. Do spotkania Pawła z Onezymem musiało więc dojść pomiędzy 61 a 63 rokiem n.e., bo w tych latach apostoł przebywał w więzieniu, gdzie można go było jednak odwiedzać. Pod wpływem nauczania Pawła Onezym nawrócił się na chrześcijaństwo i stał się bardzo użytecznym pomocnikiem apostoła.

Najprawdopodobniej Onezyma przyprowadził do Pawła Epafras, o którym apostoł wspomina zarówno w Liście do Filemona, jak i w Liście do Kolosan. Pisząc do Kolosan, apostoł podkreśla: „*Pozdrawia was Epafras, wasz rodak*”. Pisząc do Filemona apostoł także zaznacza: „*Pozdrawia cię Epafras, mój współwięzień w Chrystusie*”. Zarówno Epafras, jak i Filemon i Onezym pochodzili z Kolosów. Filemon był zamożnym mieszkańcem Kolosów i należał do tamtejszej wspólnoty chrześcijańskiej. Nawrócił się, jak wynika z treści listu, w wyniku działalności misyjnej apostoła Pawła.

Sytuacja wyglądała więc następująco:

Dwóch mieszkańców Kolosów: Filemon, bogaty właściciel i Onezym, jego niewolnik, nawrócili się na chrześcijaństwo w wyniku działalności misyjnej apostoła Pawła. Ich nawrócenie nastąpiło jednak w różnym czasie i w różnych okolicznościach, tak, iż nie wiedzieli o sobie nawzajem.

Gdy apostoł Paweł zorientował się w całej sytuacji, postanowił niezwłocznie odesłać do Filemona jego niewolnika, teraz brata w Chrystusie, zaopatrując go w list, zawierający prośbę o przebaczenie i przyjęcie go na powrót do domu, jak pisze apostoł: **„już nie jako niewolnika, lecz więcej niż niewolnika, jako brata umiłowanego”**.

Mimo, że List do Filemona ma charakter prywatny, rzuca cenne światło na to jak wczesny Kościół chrześcijański widział kwestię rozwiązania problemu niewolnictwa. Nie apelowano jeszcze wtedy o otwartą walkę z instytucją niewolnictwa, bo była to w tamtym czasie walka niemożliwa do przeprowadzenia. Chrześcijanie wpajali jednak wszystkim nawróconym zasadę nowego braterstwa w Chrystusie. I to, po latach, przyczyniło się do ostatecznego zniesienia niewolnictwa.

List do Filemona daje nam również cenną okazję wglądu w życie pierwotnego Kościoła, wglądu w stosunki panujące pomiędzy pierwszymi wyznawcami Chrystusa. Jest też ten krótki list wzruszającym przykładem osobistego zaangażowania apostoła Pawła w sprawy nawróconych przez siebie ludzi, a także przykładem wspianiałych metod wychowawczych, jakie apostoł stosował w swoim życiu i służbie.

Apostoł Paweł wiedział, jak trudna była sytuacja Onezyma. Zbiegłych niewolników karano bardzo surowo, najczęściej torturowano ich, a nawet krzyżowano, skazując ich na śmierć w męczarniach. W najlepszym wypadku zbiegłego niewolnika piętnowano, przez wypalenie na czole litery „**F**” od słowa fugitivus, czyli zbieg. Niewolników trzymano w imperium rzymskim bardzo krótko, bo było ich 60 mln i stanowili stałe zagrożenie. Surowo więc tłumiono ich bunt, a tych, którzy wzniecali niepokoje lub uciekali, świadomie wyniszczano.

Apostoł Paweł, świadomy tych realiów, wiedział, że odesłanie Onezyma do jego pana, nawet w sytuacji gdy jest on chrześcijaninem, wiąże się z dużym ryzykiem. Paweł wręczył

więc Onezymowi list, w którym odwołuje się do serca Filemona. **Onesimos** znaczy po grecku „użyteczny”; apostoł pisze: ten, który stał się dla ciebie bezużyteczny, Filemonie, teraz znów jest użyteczny, jest Onezymem nie tylko z nazwy, ale naprawdę, w rzeczywistości. Może po to straciłeś go, Filemonie, chwilowo, żeby odzyskać go na zawsze? Teraz już nie jako niewolnika, ale jako brata w Chrystusie?

Chrześcijaństwo wprowadza nowe stosunki, nowe relacje międzyludzkie, w których zwykle kategorie podziału społecznego przestają się liczyć. Nie oznacza to wcale, że niewolnik, czy ogólniej, pracownik, może być leniwy i gnuśny. Wręcz przeciwnie. Ma pracować tak, jakby służył samemu Chrystusowi. Nie oznacza to także, że pan, czy pracodawca, ma być pobłażliwy, nie wymagający. Ma przestać traktować swojego sługę, swojego pracownika, jak rzecz, jak siłę roboczą, a odnosić się do niego jak do osoby, jak do brata w Chrystusie. Apostoł Paweł odsyła więc Onezyma do Filemona, prosząc, by przyjął zbiegłego niewolnika nie tak, jak uczyniłby to niewierzący pan, ale tak, jak chrześcijanin przyjmuje brata, przebacząc mu wszystko.

„Łaska wam i pokój od Boga, Ojca naszego i od Pana Jezusa Chrystusa. Dziękuję Bogu mojemu zawsze, ilekroć wspominam ciebie w modlitwach moich, słysząc o miłości twojej i o wierze, jaką pokładasz w Panu Jezusie i masz do wszystkich świętych, aby wiara twoja, którą wyznajesz wspólnie z nami, pogłębiła poznanie wszelkich dobrodziejstw, jakie mamy w Chrystusie.”

(List do Filemona 1: 3-6)

Księga Daniela

Księga Daniela to jedna z najbardziej poruszających, fascynujących ksiąg Pisma Świętego. Ze względu na zawartość wielu treści proroczych zaliczana jest do ksiąg prorockich, choć w Biblii hebrajskiej znajduje się w ostatniej części zbioru, wśród „Ketubim”, czyli „Pism”. Poselstwo Księgi Daniela ma charakter profetyczny, występuje tu wiele stwierdzeń o charakterze eschatologicznym i apokaliptycznym. Spora część proroctw Daniela już się wypełniła.

Autor

Znamy wiele faktów z życia Daniela, bo pierwsza część spisanej przez niego księgi (rozdziały 1 – 6) ma charakter autobiograficzny. Znajdujemy tu opis wydarzeń biegnących od uprowadzenia do niewoli babilońskiej za panowania króla Jojakima pierwszej grupy wygnańców judzkich, wśród których był Daniel, ok. 606 roku przed Chrystusem, aż do początku panowania króla perskiego Cyrusa, ok. 536 roku p.n.e.

Życie Daniela i jego działalność jako wybitnego przywódcy i proroka obejmuje więc cały okres babilońskiej niewoli, pełnych 70 lat. Na początku, w czasie uprowadzenia do niewoli, Daniel był młodym chłopcem, nastolatkiem, na końcu widzimy go jako doświadczonego, sędziwego męża Bożego, odgrywającego kluczową rolę na dworze orientalnych władców.

Postać Daniela przybliży nam wypowiedź samego Pana, zapisana w dziesiątym rozdziale księgi. Prorok słyszy słowa: „**Danielu, mężu miły, uważaj na słowa, które mówię do ciebie...**” (10, 11). Był więc Daniel człowiekiem godnym zaufania, człowiekiem, któremu Bóg zlecił ważną misję prorocką, któremu przekazał Swoje Słowa, którego określił jako „**męża miłego**”, bliskiego Bożemu sercu.

Życie Daniela możemy opisać trzema określeniami: **świadomość celu, wytrwałość w modlitwie i wierność w służbie prorockiej.**

Po pierwsze:

Daniel był człowiekiem świadomym celu, do którego dążył, celu, który wyznaczył jego życiu Bóg. Gdy jako nastolatek znalazł się na dworze babilońskiego monarchy, postanowił, że nie będzie spożywał pokarmów z królewskiego stołu, lecz będzie przestrzegał ściśle diety zgodnej z przepisami Prawa Mojżeszowego. To sprawiło, że wraz z trzema najbliższymi przyjaciółmi, którzy towarzyszyli mu w tym przedsięwzięciu, znalazł się w bezpośrednim otoczeniu króla, najpotężniejszego władcy tamtych czasów. Od początku Daniel miał przed swymi oczyma cel, który wytyczył mu Bóg. Jego życie było konsekwentnym zmierzaniem do wypełnienia misji, powierzonej mu przez Pana.

Daniel był człowiekiem odważnym i wytrwałym, jego życie było integralne, prawe. Głosił Słowo żywego Boga i żył zgodnie z nim, mimo że przebywał w niewoli babilońskiej, we wrogim sobie otoczeniu. Powinniśmy się zastanowić, w jakim stopniu my wypełniamy zadanie, zlecone nam przez Pana. Czy mamy odwagę, by mówić innym o Bogu, by wskazywać otaczającym nas ludziom Prawdę Bożego Słowa i żyć tak, by być dla wszystkich przykładem, drogowskazem, kierującym ku Bogu? Studiowanie Księgi Daniela ma prowadzić nas nie ku sensacyjnym odkryciom, nie w kierunku doktrynerstwa, fanatyzmu, ale w stronę duchowego rozwoju, uświęcenia życia. Zgodnie ze słowami apostoła Jana, iż „**Każdy, kto w Bogu pokłada nadzieję, oczyszcza się, tak jak On jest czysty**” (1 Jana 3, 3).

Po drugie:

Daniel był wytrwałym modlitwielem. Wiele razy czytamy w jego księdze o modlitwie. Wszystkie ważne wydarzenia w jego życiu, nieraz dramatyczne, związane były z gorącą, wytrwałą modlitwą. Niezwykłe jest to, iż z powodu modlitwy – pomyślny! – Daniel znalazł się, bezbronny, w dole z wygło-

dzonymi lwami. Jednak Bóg ocalił go, w cudowny sposób. Daniel był człowiekiem wytrwałej, usilnej modlitwy.

Po trzecie:

Daniel był człowiekiem wiernej służby, jako prorok i jako mąż stanu. Dzięki jego postawie o żywym Bogu głośno było na dworze orientalnych władców Babilonii i Persji. Dzięki jego świadectwu narzędziem w rękę Pana stał się Cyrus, król perski, który wydał dekret zezwalający Izraelitom na powrót do Jerozolimy.

Jako prorok, Daniel jest bardzo ważnym autorem biblijnym. Proroctwa Daniela odgrywają kluczową rolę w ułożeniu panoramy proroctw całego Pisma Świętego. Proroctwo o siedemdziesięciu tygodniach, proroctwo o posągu symbolizującym cztery królestwa, czy proroctwo o czterech zwierzętach i o Synu Człowieczym należą do najważniejszych proroctw biblijnych, ukazujących Boże panowanie nad historią świata i Boży plan zbawienia aż po czasy eschatologiczne.

Czas powstania

Oдноśnie daty napisania Księgi istnieją duże rozbieżności wśród komentatorów biblijnych. Autorzy bardziej liberalni twierdzą, że księga ta, w ostatecznym kształcie, została zredagowana dopiero w II wieku p.n.e, ok. 170 roku przed Chrystusem. Znamienne jednak, że Septuaginta, czyli grecki przekład Starego Testamentu, którego żydowscy uczeni dokonali wcześniej, zawierał już w swoim kanonie Księgę Daniela!

Także zwoje odkryte nad Morzem Martwym dają świadectwo wcześniejszego pochodzenia proroctw Daniela. Wybitny starożytny historyk żydowski, Józef Flawiusz, opisał pewne wydarzenie z życia Aleksandra Wielkiego, które potwierdza prawdę o wczesnym powstaniu Księgi Daniela. Kiedy Aleksander Wielki, dokonując kolejnych podbojów, dotarł na Bliski Wschód i zbliżał się do Jerozolimy, wyszedł mu naprzeciw

żydowski kapłan najwyższy i przeczytał wybitnemu Grekowi fragment zwoju z prorocstwami Daniela, gdzie prorok wyraźnie rysuje postać ... Aleksandra. Wielki wódz Greków był tak poruszony proroczą wizją, w której mógł dostrzec siebie samego, że zamiast zniszczyć Jerozolimę udał się do jerozolimskiej świątyni i tam oddał chwałę Bogu.

Podane fakty stoją w oczywistej sprzeczności z tezami liberalnych teologów o późnym pochodzeniu Księgi Daniela. Nawet oni zresztą przyznają, że co najmniej część prorocstw Daniela i opisy historyczne początkowych rozdziałów powstały dużo wcześniej, w okresie babilońsko – perskim. Możemy więc śmiało przyjąć, w ślad za biblijnymi fundamentalistami, że Księga Daniela pochodzi z VI wieku p.n.e., z okresu życia proroka Daniela, który jest rzeczywistym, natchnionym autorem tej ważnej księgi Starego Testamentu.

Temat

Kluczowym wierszem Księgi są słowa, zapisane w 2 r., wers 44: ***„Za dni tych królów Bóg niebios stworzy królestwo, które na wieki nie będzie zniszczone, a królestwo to nie przejdzie na inny lud; zniszczy i usunie wszystkie owe królestwa, lecz samo ostoi się na wieki”***.

Głównym przesłaniem Księgi Daniela jest myśl, iż Bóg jest suwerennym Panem historii, władcą świata, kierującym losami ludzi, narodów, państw. Prorocтва Daniela osadzone są mocno w kolejnych okresach dziejów ludzkości i sięgają czasów eschatologicznych. W końcowej części księgi znajdujemy Boże polecenie: „Ale ty, Danielu, zamknij te słowa i zapieczętuj księgę aż do czasu ostatecznego! Wielu będzie to badać i wzrośnie poznanie” (12, 4).

Daniel prorokuje o czasach pogan, czasach narodów i o czasach końca, w których szczególną rolę odegra odrodzony Izrael. Zapowiada, jak inni prorocy, nastanie wielkiego ucisku i nadejście oczekiwanego władcy – Odrośli z linii mesjańskiej

Dawida. Opisuje tę postać jako tajemniczego Syna Człowieczego, przybywającego na obłokach i otrzymującego od Boga władzę królewską. Tę wypowiedź Daniela cytował sam Jezus, gdy rozmawiał z uczniami na Górze Oliwnej. Mówiąc o końcu świata Jezus podkreślał: „**Wtedy ukaże się na niebie znak Syna Człowieczego, i wtedy biadać będą wszystkie ludy ziemi, i ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego na obłokach nieba z wielką mocą i chwałą...**” (Ew. Mateusza 24, 30). Cały 24. rozdział Ewangelii Mateusza, w którym opisana jest rozmowa Jezusa z uczniami na Górze Oliwnej, pełen jest cytatów z Księgi Daniela. Chrystus powoływał się na proroctwa Daniela i utożsamiał się z postacią zapowiadanego przez proroka Syna Człowieczego. Tytuł ten Jezus zdecydowanie odnosił do siebie i jest to jedno z najczęstszych samookreśleń Chrystusa w Nowym Testamencie.

To potwierdza, iż Księga Daniela jest bardzo ważną częścią ksiąg prorockich Starego Testamentu. Wielu biblistów uważa nawet, że w proroctwach Daniela znajduje się klucz do zrozumienia całego profetycznego przesłania Pisma Świętego. Bez wątpienia nie moglibyśmy zrozumieć kończącej biblijne poselstwo Księgi Apokalipsy, nie poznawszy najpierw Księgi Daniela.

W księdze tej znajdujemy wiele ważnych treści odnośnie głównych proroctw biblijnych: nadejścia Mesjasza, objawienia się „**człowieka grzechu**”, walki ze złem, zwycięstwa nad szatanem po doświadczeniach wielkiego ucisku, nastania Tysiącletniego Królestwa i zwycięskiego wejścia w eon wieczności. Centralną postacią Księgi Daniela, tak jak i innych ksiąg prorockich, jest Mesjasz Izraela, Zbawiciel świata, Pan i Król, Jezus Chrystus.

„Wędrówka przez Biblię”

to cykl audycji realizowany przez „Impuls” TWR Polska,
który stanowi pasjonującą podróż poprzez księgi Biblii.
Kolejne odcinki audycji przybliżają treść poszczególnych
ksiąg, opisują ich tło historyczne i przedstawiają autorów.
Pomagają zrozumieć ksiągi Starego Testamentu
w nawiązaniu do Nowego Testamentu,
we wnikliwym odniesieniu do naszych czasów.

NOWE ODCINKI AUDYCJI PUBLIKOWANE SĄ
OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU NA:

YOUTUBE

<https://www.youtube.com/@WedrowkaprzezBiblie>

SPOTIFY

<https://creators.spotify.com/pod/show/wedrowka-przez-biblie>

KONTAKT DO NAS:

e-mail: *korespondencja@twrpolska.org*

telefon: (+48) 601 400 892

TWR:

<https://www.facebook.com/twrpolska>

<http://twrpolska.org> <http://www.twr360.org> <http://ttb.twr.org>

TWR NADZIEJA KOBIET:

<https://www.facebook.com/TWRNadziejaKobiet>

<https://www.youtube.com/@NadziejaKobiet>

<https://twrnadziejakobiet.org>

PAŹDZIERNIK	LISTOPAD
<i>I List do Tesaloniczan</i>	<i>Księga Jeremiasza</i>
2025-10-27 3:6 - 13	2025-11-20 20 - 22
2025-10-28 4:1 - 12	2025-11-21 23 - 25
2025-10-29 4:13 - 18	2025-11-24 26 - 28
2025-10-30 5:1 - 11	2025-11-25 29 - 30
2025-10-31 5:12 - 28	2025-11-26 31 - 32
	2025-11-27 33 - 36
	2025-11-28 37 - 39
LISTOPAD	GRUDZIEŃ
<i>II List do Tesaloniczan</i>	<i>Księga Jeremiasza</i>
2025-11-03 1:1 - 12	2025-12-01 40 - 44
2025-11-04 2:1 - 17	2025-12-02 45 - 48
2025-11-05 3:1 - 18	2025-12-03 49 - 52
<i>Księga Jeremiasza</i>	<i>Treny Jeremiasza</i>
2025-11-06 1:1 - 3	2025-12-04 1:1 - 12
2025-11-07 1:4 - 19	2025-12-05 1:12 - 3:4
2025-11-10 2:1 - 37	2025-12-08 3:4 - 5:22
2025-11-11 3:1 - 25	<i>I List do Tymoteusza</i>
2025-11-12 4:1 - 6:30	2025-12-09 Wstęp
2025-11-13 7:1 - 8:23	2025-12-10 1:1 - 4
2025-11-14 9:1 - 11:23	2025-12-11 1:5 - 10
2025-11-17 12 - 24	2025-12-12 1:8 - 14
2025-11-18 15 - 17	
2025-11-19 18 - 19	

GRUDZIEŃ	STYCZEŃ
<i>I List do Tymoteusza</i> 2025-12-15 1:14 - 20 2025-12-16 1:20 - 2:7 2025-12-17 2:7 - 15 2025-12-18 3:1 - 7 2025-12-19 3:8 - 15 2025-12-22 3:16 - 4:10 2025-12-23 4:11 - 16 2025-12-24 5:1 - 10 2025-12-25 5:9 - 23 2025-12-26 5:24 - 6:5 2025-12-29 6:6 - 21 <i>II List do Tymoteusza</i> 2025-12-30 1:1 - 11 2025-12-31 1:12 - 2:2	<i>Księga Ezechiela</i> 2026-01-12 1:1 - 28 2026-01-13 2:1 - 3:27 2026-01-14 4:1 - 5:17 2026-01-15 6 - 7 2026-01-16 8 - 9 2026-01-19 10 - 11 2026-01-20 12 - 13 2026-01-21 14 - 16 2026-01-22 17 - 18 2026-01-23 19 - 20 2026-01-26 21 - 22 2026-01-27 23 - 24 2026-01-28 25 - 26 2026-01-29 27 - 28 2026-01-30 29 - 30
STYCZEŃ	LUTY
<i>II List do Tymoteusza</i> 2026-01-01 2:3 - 10 2026-01-02 2:11 - 19 2026-01-05 2:20 - 3:2 2026-01-06 3:3 - 7 2026-01-07 3:8 - 17 2026-01-08 4:1 - 6 2026-01-09 4:9 - 23	<i>Księga Ezechiela</i> 2026-02-02 31 - 32 2026-02-03 33 2026-02-04 34:1 - 36:29 2026-02-05 36:30 - 37:28 2026-02-06 38:1 - 39:20

LUTY	MARZEC
<i>Księga Ezechiela</i>	<i>Księga Daniela</i>
2026-02-09 39:21 - 40	2026-03-02 3:8 - 33
2026-02-10 41 - 48	2026-03-03 4:1 - 15
<i>List do Tytusa</i>	2026-03-04 4:16 - 34
2026-02-11 1:1 - 4	2026-03-05 5:1 - 19
2026-02-12 1:3 - 6	2026-03-06 5:20 - 30
2026-02-13 1:7 - 11	2026-03-09 6:1 - 29
2026-02-16 1:12 - 2:2	2026-03-10 7:1 - 6
2026-02-17 2:3 - 8	2026-03-11 7:7 - 14
2026-02-18 2:9 - 3:2	2026-03-12 7:15 - 23
2026-02-19 3:3 - 15	2026-03-13 7:24 - 28
<i>List do Filemona</i>	2026-03-16 8:1 - 14
2026-02-20 1:1-25	2026-03-17 8:15 - 27
<i>Księga Daniela</i>	2026-03-18 9:1 - 19
2026-02-23 1:1 - 5	2026-03-19 9:20 - 27
2026-02-24 1:6 - 21	2026-03-20 10:1 - 10
2026-02-25 2:1 - 23	2026-03-23 10:11 - 21
2026-02-26 2:24 - 44	2026-03-24 11:1 - 14
2026-02-27 2:45 - 3:7	2026-03-25 11:15 - 35
	2026-03-26 11:36 - 45
	2026-03-27 12:1 - 13
Nasz adres: „Impuls” TWR ul. Kłodnicka 2 PL-54-217 Wrocław Tel: (+48) 601 400 892 e-mail: korespondencja@twrpolska.org	
 Impuls Polska Redakcja broszury Marek Cieślak	